

Opetussuunnitelman perusteiden mukaan ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn ja vastuunjakon sekä työskentely monialaisissa verkostoissa, kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa, työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt.

Espoon ohjaussuunnitelma perustuu OPH:n hyvän ohjauksen kriteereihin. Hyvälle ohjaukselle on kriteereissä määritelty läpi perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen kulkevat yhteistä hyvää ohjausta määrittävät teemat. Yhteisillä teemoilla korostetaan ohjauksen jatkumon merkitystä oppilaalle ja opiskelijalle. Espoossa on laadittu ohjaussuunnitelmaa varten yhteinen pohja, jolla pyritään takamaan ohjauksen tasainen laatu jokaiselle oppilaalle koulusta riippumatta.

Koulu suunnittelee toteutustavan ja aikataulun (esimerkiksi: heti koulun alettua/ kerran jaksossa/ lukuvuoden mittaan/ päivämäärä), ja tarvittavilta osin kirjaa tiedot ohjaussuunnitelmaan. Vastuuhenkilöt on pääsääntöisesti kirjattu valmiiksi.

Ohjaussuunnitelma tehdään yhteistyössä koulun henkilökunnan, oppilaiden, huoltajien ja sidosryhmien kanssa.

Mankkaanpuron koulun **ohjaussuunnitelma**

Ohjaussuunnitelma on käsitelty/käsitellään

opettajakunnan kanssa: *13.9.2017*

yhteisöllisessä opiskelijahuoltotyöryhmässä: *15.9.2017*

Laatutavoitteet Espoossa:

- Noudatetaan valtakunnallisia hyvän ohjauksen kriteerejä
- Koulun toimintakulttuurissa on ohjauksellinen näkökulma
- Koko koulun osaava sekä ammattitaitoinen henkilöstö vastaa ohjauksesta
- Yhtenäiset ohjauksen toimintamallit jokaisessa peruskoulussa
- Hyvää ohjauksellista yhteistyötä toteutetaan yhdessä oppilaiden ja huoltajien kanssa

Mikä on eri toimijoiden rooli onnistuneessa ohjauksessa hyvän ohjauksen kriteerien mukaan?

Rehtori / Apulaisrehtori

Rehtori luo edellytykset onnistuneelle kokonaisohjaukselle järjestämällä riittävät ja kohdennetut resurssit. Rehtori tukee koulun opettajia sekä muita ohjauksen kannalta keskeisiä toimijoita.

Rehtorin ohjaukselliset tehtävät:

- Arvioinnin ohjauksellinen kehittäminen, todistukset ja hallinnolliset päätökset (esim. koulun vaihto, oppilaaksiotto).
- Joustavien opetusjärjestelyiden ja oppimisympäristöjen toteuttaminen (esim. yhteisopettajuus ja joustavat opetusryhmät).
- Alueellisen yhteistyön koordinointi (esim. nivelyhteistyö).

Koulusihteerin ohjaukselliset tehtävät

- Koulusihteerin on hallinnon asiantuntija.
- Hänen tehtäviään on mm. hallinnollisten tunnusten jakaminen.
- Vastaa koulukyyteihin liittyvistä asioista ja lomakkeista.
- Koulusihteerin riittävä koulutus ohjaukseen liittyvien asioiden hoidosta ja hallinnollisten järjestelmien käytöstä. (Esimerkiksi oppilaaksihaku Wilmassa)

Luokanopettajan / aineenopettajan ohjaukselliset tehtävät

- Toimii ryhmänsä lähiohjaajana ja opiskelun motivoijana.
- Perehdyttää koulun käytänteisiin ja vastaa oppilaidensa ryhmäytymisestä.
- Huomioi opetuksessa ja arvioinnissa erilaiset oppijat sekä ottaa huomioon ryhmädynamiikan omilla tunteillaan.
- Seuraa oppilaidensa opintojen etenemistä ja hyvinvointia yhdessä huoltajien kanssa ja ohjaa tarvittaessa henkilökohtaisesti.
- Antaa tarvittavaa ohjausta koululaisen taidoissa, oppimaan oppimisen taidoissa sekä sosiaalisissa taidoissa.
- Tuntee oman aineensa opiskelutekniikat ja ohjaa oppilasta oppimaan oppimisen taitoja omassa aineessaan.

- Tutustuttaa oppilaita koulun, perheiden ja lähiympäristön ammatteihin.
- On selvillä oman oppiaineensa jatkokoulutusmahdollisuuksista ja työelämän tarpeista, ja mahdollistaa niihin tutustumisen.

Laaja-alaisen erityisopettajan ohjaukselliset tehtävät

- Yhteistyössä luokanopettajien ja aineenopettajien kanssa erityisopettaja tunnistaa tukea tarvitsevat oppilaat.
- Auttaa oppilaita löytämään omat opiskelutavat sekä tukee opettajia monipuolisten opiskelumetodien käytössä.
- Huolehtii oppimiseen liittyvien testien järjestelyistä.

Kuraattorin ohjaukselliset tehtävät

- Kuraattori tukee oppilaan hyvinvointia, opiskelumotivaatiota, kasvua, itsenäistymistä ja elämänsuunnittelua.
- Hän on tukena myös elämän eteen tuomissa haastavissa tilanteissa, kuten sosiaalisesti haastavissa tilanteissa.
- Kuraattori tukee oppilaiden ryhmytymistä.

Psykologin ohjaukselliset tehtävät

- Auttaa oppilasta elämäntilanteeseen ja opiskeluun liittyvissä ongelmissa.
- Tekee myös tarvittavat oppimiseen liittyvät arvioinnit ja lausunnot.

Terveydenhoitajan ohjaukselliset tehtävät

- Auttaa oppilaita ymmärtämään terveiden elämäntapojen merkityksen opiskelun sujumisessa ja elämänhallinnassa.
- Kertoo oppilaalle mahdollisten sairauksien rajoituksista ammatinvalinnassa.

Ohjauksen vuosisuunnitelma teemoittain

Koulu voi lisätä mahdolliset tarkennukset reunasarakkeeseen ja koulukohtaiset erityishuomiot niille erikseen varattuun tilaan kunkin pääteeman alle.

RIITTÄVÄ JA MONIPUOLINEN OHJAUS			
Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Laadukas ohjaus <ul style="list-style-type: none"> Ohjaukseen on varattu resurssia siten, että oppilaalla on mahdollisuus saada riittävästi monipuolista ja jatkuvaa ohjausta tarpeensa mukaan koko opintojen ajan Mahdollisuus sekä henkilökohtaiseen että ryhmämuotoiseen ohjaukseen 	Rehtori tukee työyhteisön ohjauksellista otetta ja kohdentaa resurssit siten, että riittävä ohjaus on mahdollinen (esim. samanaikaisopetus, joustavat ryhmittelyt, tukiopetuksen käyttö jne.)	rehtori	Lukujärjestystyö ja opetusresurssi, pedagoginen kehittäminen - jatkuva, tutor-opettajat
	Oppilaita ohjataan sekä ryhmässä että tarvittaessa henkilökohtaisesti (esim. ohjauskeskustelut, koulunkäyntisopimukset)	luokanopettaja/ aineenopettaja	Aina yhteistyössä kodin kanssa - jatkuva
Työvälineet ja niiden hallinta <ul style="list-style-type: none"> Wilma Oppimisympäristöt Primus/Kurre 	Wilma on koko yhteisön tärkeä työväline kommunikoinnissa.	koko koulu	jatkuva
	Fronter ja mahdollinen muu sähköinen oppimisympäristö on käytössä monen aineen opetuksessa.	Fronter- vastuuhenkilöt, opettajat	jatkuva

	Primus/Kurre- ohjelmat ovat koulun tietohallintajärjestelmä, jonne syötetään mm. opiskelijoiden henkilötiedot ja suoritukset.	rehtori koulusihteeri	jatkuva
	Wilma-tunnukset jaetaan kansliasta ja huoltajien tunnuksien luonti on huoltajien vastuulla.	Koulusihteeri	jatkuva
Muita koulukohtaisia erityis- huomioita	Oppilaiden haastattelut, tavoitteiden asettelu, oppimaan oppimisen harjoittelu	luokanopettajat	joka syksy, jatkuva, ns. oppivihko/opintovihko

AKTIIVISUUDEN, OSALLISUUDEN JA VASTUULLISUUDEN TUKEMINEN

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Ohjattavan osallisuus, aktiivisuus ja vastuullisuus <ul style="list-style-type: none"> Ohjaus on toteutettu tavalla, joka vahvistaa oppilaiden aktiivisuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta omaan elämäänsä ja oppimiseensa liittyvissä prosesseissa ja päätöksenteossa. Ohjaus vahvistaa oppilaan osallisuutta oppilas- ja koulu yhteisössä sekä kasvattaa yhteiskunnan ja työelämän jäsenyyteen. 	Oppilaita ja huoltajia tuetaan ainevalintojen tekemisessä.	luokanopettaja/aineenopettaja	kielisuihkutukset 2. luokan syksyllä (kielen opettajat), yläkouluinfot 6. luokklaisille (rehtori, yläkoulujen väki)
	Oppilasta tuetaan ottamaan vastuuta omaan oppimiseen liittyvissä asioissa sekä ottamaan osaa opintokokonaisuuksien suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin eri oppiaineissa ja niiden yhdistelmissä.	luokanopettaja, aineenopettaja, oppilaanohjaaja	Tavoitteiden kirjaaminen haastattelujen, itsearviointien ja arviointikeskustelujen pohjalta, oppimisen suunnittelun tuki. Oppimisen suunnittelun kirjaaminen ns. oppivihkoon. Työn tulosten kerääminen portfolioon. Oppilailla rooli koulun asioiden hoitamisessa: miniministerit, ekoagentit, kirjastojärjestäjät, Taitava-lähetit, välkäkerhojen vetäjät, Loisto-oppilaat ja av-tiimi.
	Oppilaille tarjotaan mahdollisuutta osallistua koulun yhteisten asioiden hoitamiseen (esim. oppilaskunta, kerhotoiminta, Verso ym.)	kaikki opettajat sekä erityisesti oppilaskunnan ohjaavat opettajat, kerhotoiminnasta vastaavat opettajat ym.	

Muita koulukohtaisia erityis- huomioita	Vastuu omasta lähiympäristöstä. Osallistuva kansalaisuus.	Koko koulu, Viihtyisä- ja Taitava-tiimit	Toiminta Keke koulussa - ohjelman mukaisesti (vastuu tavaroista ja yhteisistä tiloista), siivouspäivä joka kuukausi, moccikset ja muut talkooprojektit, Liikkuva koulu, Vastuun kehät - malli kehitetään yhdessä koulun aikuisten ja lasten kanssa lv:n aikana

OHJAUS ON YHTEISTÄ TYÖTÄ			
Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Koko koulu ohjaa <ul style="list-style-type: none"> Ohjaus on koulun henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti. 	Luokanopettaja, erityisopettaja ja aineenopettajat seuraavat oppimisessa edistymistä, oppilaan hyvinvointia ja tukevat oppilaita koulun arjessa.	luokanopettajat, erityisopettajat, aineenopettajat	jatkuva - oppimisen tuen ryhmä, yhteistyö, tarvittavat testit
	Opettajien tarjoama henkilökohtainen ohjaus oppilaille ja vanhempain illat auttavat opintojen aikaisten valintojen suunnittelussa ja tekemisessä.	opettajat	Huoltajatapaamiset, vanhempainillat, haastattelut, arvostava kohtaaminen arjessa

Muita koulukohtaisia erityis- huomioita	Vuorovaikutussopimus - yhteinen tavoite yhteistyöstä (harjoitellaan), Vastuun kehät - mallin kehittäminen	Koko koulu	jatkuva
--	---	------------	---------

TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMINEN

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaanohjausta kehitetään suunnitelmallisesti tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. • Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää oppilaan luottamusta omiin tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä. • Oppilasta tuetaan tiedostamaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitys valinnoissaan. 	Opetuksessa, yleisessä puheessa ja kaikessa kanssakäymisessä kiinnitetään erityishuomiota tasa-arvon edistämiseen.	luokanopettajat aineenopettajat laaja-alainen erityisopettaja	jatkuva, esim. käsityön opetuksen järjestäminen, luokkaliikuntatunnit ja monikulttuurisuuteen tutustuminen
	Ohjauksessa käsitellään monipuolisesti, ennakkoluulottomasti ja tasa-arvoisesti vaihtoehtoja oppilaan omien suunnitelmien ja valintojen tueksi.	luokanopettajat aineenopettajat	jatkuva
	Esitellään tasapuolisesti erilaisia koulutusvaihtoehtoja.	luokanopettajat	erityisesti 6. luokan nivelvaihe
	Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää oppilaan itsetuntemusta ja luottamusta tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa oppimisessa, koulutuksessa ja myöhemmin työelämässä.	koko koulu	Esim. oppilaiden vahvuuksien tunnistaminen ja vahvistaminen, jatkuva
Muita koulukohtaisia erityis- huomioita	Yleisopetuksen ja valmistavan opetuksen tiivis yhteistyö, katsomusaineiden opettajien yhteistyö	opettajat	yleisopetuksen ja valmistavan opetuksen väliset kaveriluokat, jatkuva

KOULUTUKSEN NIVELVAIHEET			
Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Ohjaus nivelvaiheissa <ul style="list-style-type: none"> Nivelvaiheen ohjaus ja yhteistyö siirtymävaiheissa on suunniteltua ja toimivaa Oppilaalle järjestetään mahdollisuuksia tutustua yläkouluun 	Koulutulokkaille järjestetään tutustumispäivä. Koulutulokkaiden huoltajille järjestetään koulutulosinfotilaisuus. 1. -luokkalaisten huoltajien kanssa käydään koulunaloituskeskustelut. Pidetään dialogisia vanhempainiltoja.	luokanopettajat rehtori erityisopettajat	Kouluun tutustumispäivä sekä vanhempaininfo toukokuussa, koulun aloituskeskustelut elo-syyskuussa, luokkakohdittaiset dialogiset vanhempainillat
	1.-luokkalaista ohjataan koululaisen taidoissa sekä ryhmän jäsenyydessä. Kummioppilastoiminta tukee koulun aloitusta.	luokanopettajat erityisopettajat aineenopettajat	jatkuva
	Suunnitellaan kesken lukuvuotta tulevien tai koulua tai luokkaa vaihtavien ohjaaminen ja ryhmäyttäminen.	luokanvalvojat, rehtori, aineenopettajat, oppilaanohjaaja, kummioppilaat	tutustumispäivät/tilanteen mukaisesti
	Pidetään vanhempainiltoja (Kvartti-malli) liittyen 6. ja 7. luokkien nivelvaiheeseen. Annetaan ohjausta 6.-luokkalaisille ja heidän huoltajilleen yläkoulun hakumenettelyyn liittyen. 6. luokkalaisten huoltajien käydään arviointikeskustelu, jossa samalla annetaan nivelvaiheen ohjaavaa palautetta. Keskustelurunko toimii tiedonsiirtolomakkeena yläkouluun. 6. luokan oppilaille järjestetään yläkouluun tutustuminen.	luokanopettajat aineenopettajat erityisopettajat OTR-ryhmä	Lukuvuoden alussa luokkakohtainen vanhempainilta, yläkoulupäivä 6. luokkalaisille
Muita koulukohtaisia erityis- huomioita	Valmistavien ryhmien oppilaiden tukeminen kotoutumisessa ja lähikouluun siirtymisessä	Luokanopettajat	Jatkuva, tiivis yhteistyö perheen kanssa ja huolellinen nivellys keväällä, kulttuurikahvila

OHJAUS KOULUTUKSEEN JA URAVALINTOIHIN LIITTYVIEN PÄÄTÖSTEN TUKENA			
Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Jatko-opintomahdollisuudet ja niihin tutustuminen <ul style="list-style-type: none"> Ohjaus tukee opintojen suorittamista sekä oppilaan sijoittumista jatko-opintoihin Ohjaus tukee oppilaan aktiivista ja kriittistä tiedonhankintaa 	Oppilaita ohjataan hakemaan tietoa eri lähteistä ja palveluista. Tiedonhallintataitoja opetellaan suunnitelmallisesti (TIHA).	luokanopettajat erityisopettajat aineenopettajat	Tiha-korttien käyttö vähintään kerran lukuvuodessa, tutor-opettajien tukemat projektit
	Oppilaille ja huoltajille järjestetään tilaisuuksia tutustua kouluihin ja oppilaitoksiin lähialueella.	luokanopettaja aineenopettajat	Nivelvaiheet
	Oppilaanohjauksessa esitellään tasapuolisesti erilaisia ammatteja ja tehdään mahdollisuuksien mukaan tutustumiskäyntejä.	luokanopettajat	Huoltajavierailut, Yrityskylä, yhteistyö yläkoulun kanssa
Muita koulukohtaisia erityis- huomioita	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>

TYÖELÄMÄTAIDOT JA TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMINEN			
Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?

Työelämäyhteistyö, työelämä-tietous ja työelämään tutustuminen <ul style="list-style-type: none"> Ohjaus tukee oppilaan työnhakuvalmiuksien ja työelämätaitojen kehittymistä ja työllistymistä Yrittäjyyteen tutustuminen on tärkeä osa työelämän ymmärrystä 	Oppilailla on ikäkaudelle sopivia koulun sisäisiä vastuu-tehtäviä. Oppilas pääsee osallistumaan ja seuraamaan koulun eri ammatteja.	luokanopettajat	Sekä luokan että koulun tason vastuu-tehtävät, jatkuva
	Oppilaat pääsevät osallistumaan johonkin koulun ulko-puoliseen työelämään tutustumishankkeeseen (esim. Yrityskylä).	luokanopettajat	Yrityskylä kuudesluokkalaisille
	Mahdollisuuksien mukaan toteutetaan OPE-TET -päiviä.	opettajat	
Muita koulukohtaisia erityis-huomioita	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>

VUOROVAIKUTTEINEN YHTEISTYÖ OHJAUKSEN TUKENA JA OHJAUSPALVELUISTA TIEDOTTAMINEN

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Vuorovaikutteinen yhteistyö ja osallistaminen ohjauksen tukena <ul style="list-style-type: none"> Kodin ja oppilaitoksen välinen yhteistyö on osallistavaa, suunnitelmallista ja sujuvaa Oppilaiden osallistaminen ja moniammatillinen ja monialainen yhteistyö 	Vuorovaikutuksen väylinä toimii Wilma-järjestelmä ja oppilaille sekä huoltajille suunnatut tilaisuudet, tapaa-miset ja keskustelut.	koko koulu	jatkuva, Kodin ja koulun päivä
	Moniammatillinen yhteistyö ja osallistaminen toteutuu mm. yhteisöllisessä OHR-ryhmässä sekä monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa ja projekteissa sekä alueelli-sessä kasvatuskumppanuusverkostossa.	rehtori yhteisöllinen-OHR opettajat	jatkuva, koulun lähialueen kasvatusver-koston kokoukset 2 krt/vuodessa, yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän ja lasten kohtaaminen
	Kannustetaan oppilaita osallistumaan oppilaskuntatyöhön ja koulun kehittämiseen.	luokanopettajat oppilaskunnan oh-jaajat rehtori	aloitelaatikko> miniministerit, jatkuva
	Kummioppilaat tukevat uusia oppilaita 1. luokan tai	luokanopettajat	jatkuva

<ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyö lähialueen esiopetuksen ja koulujen kanssa tukee oppilaan sujuvaa siirtymistä eri kouluasteille 	<p>esiopetuksen oppilaita.</p>		
<p>Ohjauksesta tiedottaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas ja hänen huoltajansa saavat ajantasaista tietoa ohjauspalveluista perusopetuksessa. • Ohjauksesta tiedotetaan erilaisin menetelmin. Tiedottaminen on aktiivista ja suunniteltua. 	<p>Yhteistyö muihin oppilaitoksiin ja esiopetukseen on tärkeää mm. joustavien oppilassiirtojen kannalta.</p> <p>Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan ohjaukseen liittyvistä asioista.</p> <ul style="list-style-type: none"> - vanhempainillat - nettisivut - ohjauskeskustelut - Wilma –viestit ja tiedotteet 	<p>rehtori erityisopettajat luokanopettajat</p> <p>rehtori luokanopettaja</p>	<p>erityisesti nivelvaiheissa</p> <p>Mankkaanpuron ohjauspolku, opintovihkot, portfolioit</p>
<p>Muita koulukohtaisia erityishuomioita</p>	<p>a)Tiedottamiskanavana lisäksi koulun nettisivut sekä b)kuukauden kirje, c)vuorovaikutussopimukset d) Taitavamalli</p>	<p>rehtori, Taitava-tiimi, koko koulu</p>	<p>a)jatkuva b)joka kuukauden alku c)kuukausittain d) vähintään 1-2 oppituntia kuukaudessa</p>